

Wat is #mgg20?

De Groninger Archieven en partners organiseren voor het eerst niet een Dag, maar een hele Maand van de Groninger Geschiedenis. Vrijwel elke dag in oktober is er een historische activiteit. De historie van Groningen komt tot leven in lezingen, wandelingen, rondleidingen, kinderactiviteiten en meer, verspreid over stad en ommeland. Bovendien wordt vrijwel alles ook digitaal aangeboden. Volg ons op sociale media met #mgg20 #oostwest en vind alle informatie op maandvandegroningergeschiedenis.nl.

Lichte akkers

Tegen de blauwe hemel
met een witte wolkenweelde
Groeien gele akkers, grote aren
vol met korrels goud

De oude toren als een wachter
houdt robuust de oogst in zicht
Onverstoorbaar en vertrouwd

Verderop staan wieken stil
die inmiddels werkloos zijn
Die soms nog even met permissie
in beweging komen
Met de snelheid van een dieseltrein

Zo blijft het Hoogeland
tijdloos in het zicht
De maan in oranje en geel
boven blauwe korenbloemen

In één blik duizend tinten licht

Martijn Doorn, augustus 2020

WANDELINGEN

Ook genieten van het mooie Groninger land? Wandel tijdens de Maand van de Groninger Geschiedenis door de provincie en ontdek de rijke geschiedenis van Groningen. De wandelingen zijn samengesteld door verschillende historische verenigingen. Ze voeren langs mooie natuurgebieden, oude dorpen en historische elementen en vertellen interessante verhalen. De routes zijn te downloaden op maandvandegroningergeschiedenis.nl.

OOST WEST, THUIS BEST

De Delfts rode arbeiderswoningen van Veelerveen

“Aan de ene kant waren ze heel traditioneel en aan de andere kant waren ze radicaal voor die tijd.” Dat zegt Lieuwe Jongsma van de Groninger Archieven over de arbeiderswoningen aan de Verbindingsweg en Nieuwe Veendijk in Veelerveen. De woningen zijn honderd jaar geleden ontworpen door de bekende architect Marinus Jan Granpré Molière (1883-1972).

Granpré Molière stond als hoogleraar aan de Technische Hogeschool Delft aan de wieg van de Delftse School. Dat was een stroming die uitging van het traditionalisme: architectuur gebaseerd op universele normen en waarden. Het wilde de typische bouwstijl van het Nederlandse platteland in ere houden. Jongsma: “Huizen zoals die in Veelerveen worden wel Delfts rood genoemd, vanwege de rode dakpannen en rode bakstenen.”

Volgens Jongsma kenmerken de huizen zich door hun lange en platte vorm: “Het idee was om de arbeiders betere huizen te geven. Vóór die tijd woonden zij vaak in donkere plaggehutten. Licht en lucht, dat waren de kenmerken van deze nieuwe huizen.”

Wat is het verhaal achter deze woningen? Download vanaf 27 oktober de wandeling en ontdek de bijzondere geschiedenis. Loop de route van 3 kilometer of maak een grote ronde van 12 kilometer. De route is samengesteld door Nelleke Stel van de gemeente Westerwolde.

Grandpré Molière-woningen Foto M.A. Douma

Jongsma vertelt dat Veelerveen een eeuw geleden een bijzondere plek was: “Er waren net drie kanalen aangelegd en de nieuwe veenontginningen konden beginnen. De streek was een soort pilotproject. En deze arbeiderswoningen hoorden daarbij.” Maar de tijd heeft niet stilgestaan. Honderd jaar later zien de woningen er vaak anders uit. Sommige hebben een aanbouw, een grote schuur, donkere dakpannen of ze zijn wit geschilderd. “Slechts een enkele is nog origineel, maar dat heeft ook wel wat”, zegt Jongsma. “Elke tijd drukt zijn eigen stempel op de bebouwing en dat is mooi.”

Maand van de Groninger Geschiedenis gaat nog even door

De Maand van de Groninger Geschiedenis nadert de eindstreep. Normaal duurt ons evenement slechts een Dag, maar de Maand is ook voorbijgevlogen. Een van de grootste voordelen van deze Maand, ten opzichte van de traditionele Dag, is dat alles online staat en voor het grootste deel beschikbaar blijft. Ook na oktober.

Eigenlijk kunnen we zeggen dat de hele Maand ‘on demand’ beschikbaar is op maandvandegroningergeschiedenis.nl. U kijkt, luistert, wandelt, fietst, leest wanneer het u uitkomt. Kortom, krijgt u geen genoeg van de Groninger Geschiedenis? Grijp uw kans! Kruipt achter de computer met een kopje thee of koffie of trek de provincie in en maak alles mee.

Vindt u iets heel leuk of interessant of heeft u juist een tip voor de Maand van de Groninger Geschiedenis? Wij horen graag uw mening via de enquête op maandvandegroningergeschiedenis.nl.

Of we volgend jaar weer een Maand organiseren of een traditionele Dag of wellicht een mooie combinatie van beide, dat laten we nog even in het midden. Maar we zullen u in welke vorm dan ook weer ontmoeten!

Hoogtepunten uit de Maand van de Groninger Geschiedenis

Zaterdag 24 oktober

Wandel de provincie door
Monumentale panden van Glimmen

Zondag 25 oktober

Historische lezingen
Westerwolde en een meestersvervalser

Dinsdag 27 oktober

Pandonderzoek
Oost west, thuis best
Langs de arbeiderswoningen van Granpré Molière

Woensdag 28 oktober

Geschiedenis voor kinderen
Deadline: Ontwerp je eigen familiewapen

Donderdag 29 oktober

Stuk van de weekin film
Kuikman keert terug

Vrijdag 30 oktober

Grensverhalen
Oterdum, hoe een dorp verdween

Zaterdag 31 oktober

Wandel de provincie door
Amsterdamse School in Bedum

Zaterdag 31 oktober

Groninger Geschiedenis Quiz

Column

De middeleeuwse 4 mijl

De drukte in de straten van Haren, de fanfares langs de weg, het slalommen om andere lopers, het zwoegen op het Hereweg-viaduct, de juichende mensenmassa in de Herestraat en de verlossende finish. Dat is wat ik mij vooral herinner van de 4 Mijl van Groningen.

Dit jaar zou ik voor de 10e keer met knikkende knieën in het startvak staan. Hoe kom ik zo snel mogelijk op de Vismarkt? Maar het verbeteren van mijn persoonlijk record op de 6,4 kilometer van Haren naar Stad zat er vanwege corona niet in. In 2020 blijken we echter goed in het verzinnen van alternatieven. Daarom besloot ik op zondag 11 oktober de middeleeuwse 4 mijl van Groningen te wandelen. Ik trad daarmee in de voetsporen van de cisterciënzer monnik Caesarius en zijn abt Henricus van Heisterbach. Zij liepen in het jaar 1220 van het vrouwenklooster Yesse in Haren naar de Groningse Martinikerk.

De start van de wandelroute is op een andere locatie. Het middeleeuwse klooster lag namelijk aan de Essen. Daarna is de overeenkomst groot: beide routes lopen grotendeels over de Hereweg. Al wandelend realiseer ik me hoeveel historische verhalen er verborgen liggen langs deze route. Zo wist ik niet dat achter de statige villa Gelria in de middeleeuwen een kluizenaar leefde. Tegen betaling onderhield hij een deel van de Hereweg. In ruil kreeg hij een huisje, twee koeien, een paard en een stortkar. In de Herestraat, net na de plek waar ooit de oude stadspoort stond, slaan onze middeleeuwse vrienden rechtsaf. Hun finish was niet op de Vismarkt, maar bij de Martinikerk.

Nee, ik verbrak mijn persoonlijk record niet tijdens deze middeleeuwse tocht, maar de route kreeg een extra dimensie. En volgend jaar, als ik echt mijn tiende 4 mijl loop, zal ik tijdens het rennen denken aan Caesarius en Henricus en de rijke geschiedenis van deze route.

Hilde Boelema

Medewerker communicatie Groninger Archieven

Wilt u de middeleeuwse 4 mijl ook lopen? Kijk dan op maandvandegroningergeschiedenis.nl voor de route.

Foto Marathon photos